

TANQIDIY NAZAR, TAHLILIY TAFAKKUR VA INNOVATSION G'OYALAR

CHET TILINI O'RGANISHDA "O'YIN" METODIKASI

Safarov Bobomurod Salohiddinovich

Filologiya va tillarni o'qitish: Ingliz tili

SamDCHTI 2324-guruh

Tel: +998994282618

Mail: bobomurodsafarov412@gmail.com

Annotatsiya: *Hozirgi davrda chet tillarini mukammal o'rganishga bo'lgan talab ortib borayotganligi sababli, zamonaviy til o'rgatish metodikalariga ehtiyoj kuchaymoqda. Ushbu maqolada samarali usullardan biri bo'lgan "o'yin orqali o'rganish" metodikasi batafsil ko'rib chiqiladi. Mazkur metodikaning chet tili ta'limida tutgan o'rni, boshqa usullardan farqli jihatlari, afzalliklari va amaliyotdagi natijalari tahlil qilinadi.*

Kalit so'zlar: *chet tili, hamkorlik, faol ishtirok, raqobat, leksika boyitish, maxsus o'yinlar, zamonaviy texnologiyalar.*

Kirish

Bugungi kunda chet tillarini o'rganishning ahamiyati tobora oshib bormoqda. Bu nafaqat xalqaro muloqot vositasi, balki o'quvchilar va talabalar uchun professional o'sishning muhim omili hisoblanadi. Shu bilan birga, xorijda o'qish yoki ishlashni istaganlar uchun ham chet tilini bilish zarur bo'lib qolmoqda.

O'zbekiston ta'lim tizimida ingliz tili, xitoy tili, fransuz va boshqa tillar jadal o'qitilmoqda. Ammo bu tillarni o'zlashtirish ko'p vaqt talab qiladi. Ko'pchilik uchun bu jarayon qiyin va zerikarli bo'lishi mumkin. Shu sababli, yangi metodikalarning ahamiyati katta. "O'yin orqali o'rganish" metodikasi shunday innovatsion yondashuvlardan biri bo'lib, uning natijadorligi ilmiy izlanishlar va amaliy tajribalarda o'z isbotini topgan.

"O'yin" metodikasining afzalliklari

Hamkorlikni rivojlantirish. Ko'plab o'yinlar jamoa bo'lib ishlashni talab qiladi. Guruhli o'yinlar davomida talabalar birgalikda harakat qilishni, fikr almashishni va natijaga erishishni o'rganishadi. Bu jarayon nafaqat chet tilini o'rganishni, balki ijtimoiy ko'nikmalarni ham rivojlantiradi. Jamoaviy faoliyat ishtirokchilar o'rtasida hamjihatlikni kuchaytiradi.

Faol ishtirokni ta'minlash. "O'yin" metodikasi asosida o'tkaziladigan mashg'ulotlarda barcha o'quvchilar faol ishtirok etishadi. Bu ularning darsga qiziqishini oshiradi va charchash, zerikish kabi holatlarni kamaytiradi. Faol qatnashuv dars jarayonining samaradorligini oshiradi.

Raqobat muhiti yaratish. G'alaba qozonish istagi ishtirokchilar orasida sog'lom raqobatni shakllantiradi. Raqobat jarayonida talabalar bilim va ko'nikmalarini oshirishga intilishadi. Bu ularning motivatsiyasini kuchaytirib, o'quv jarayonini jonlantiradi.

TANQIDIY NAZAR, TAHLILIY TAFAKKUR VA INNOVATION G'OYALAR

Soʻz boyligini oshirish. Soʻz oʻyinlari davomida ishtirokchilar koʻplab yangi soʻzlarni oʻzlashtirishadi. Masalan, “Last Man Standing” kabi oʻyinlarda ishtirokchilar yangi soʻzlarni oʻzaro muhokama qilish orqali yodlab olishadi. Shu tariqa, leksik zaxira boyitiladi.

Zamonaviy texnologiyalarning roli. Zamonaviy oʻyin platformalari (masalan, “Kahoot”) talabalar uchun qiziqarli va innovatsion oʻrganish imkoniyatini taqdim etadi. Bunday oʻyinlar oʻquv jarayonini texnologik yondashuvlar bilan boyitadi.

Amaliyot va natijalar. Tadqiqot doirasida 20 nafar talabalar bilan bir qancha oʻyinlar tashkil etildi. Ishtirokchilar guruhlariga boʻlinib, “Soʻz oʻyini”, “Letter Scramble” va “Kahoot” oʻyinlarini oʻynashdi. Har bir oʻyin davomida ishtirokchilar oʻrtasida faol muloqot, yangi soʻzlarni oʻzlashtirish va sogʻlom raqobat muhiti kuzatildi.

Oʻtkazilgan tajriba natijalari shuni koʻrsatdiki, oʻyinlar jarayonida oʻquvchilar:

- Soʻzlarning 85 foizini yod oldilar.
- Hamkorlik koʻnikmalarini rivojlantirishdi.
- Tilni oʻrganishga nisbatan qiziqishlari oshdi.
- Raqobat muhitida oʻzlarini namoyon etish imkoniga ega boʻlishdi.

Tajribada “Kahoot” oʻyini ham sinab koʻrildi. Unda 17 nafar ishtirokchi qatnashdi. Oʻyin 20 ta test savolidan iborat boʻlib, har bir qatnashchi test jarayonida kerakli bilimlarni oʻzlashtirishga muvaffaq boʻldi. Natijada barcha talabalar nafaqat oʻyin davomida zavq olishdi, balki oʻz bilimlarini boyitdilar.

Eng samarali oʻyinlar turlari

1. Last Man Standing (Oxirgi qolgan odam)

Bu oʻyinda ishtirokchilar birgalikda doira shaklida tizilib, koptok uzatishadi. Har bir qatnashchi yangi soʻz aytishi kerak. Yangi soʻz topa olmagan ishtirokchi oʻyindan chiqadi.

2. Letter Scramble (Tartibsiz harflar)

Tartibsiz berilgan harflardan yangi soʻzlar tuzish kerak boʻladi. Bu oʻyin tez fikrlash va lugʻat boyligini rivojlantiradi.

3. What Am I Thinking Of? (Men nima haqida oʻylayapman?)

Juftliklarda oʻtkaziladi. Har bir juftlik oʻz varoqlariga biror buyumni tasvirlab yozadi. Eng tez javob topgan juftlik gʻolib boʻladi.

4. Kahoot

“Kahoot.it” platformasi orqali test oʻyinlari oʻtkaziladi. Talabalar berilgan savollarga raqobat asosida javob berishadi. Testda yuqori natija koʻrsatgan ishtirokchi gʻolib boʻladi.

Zamonaviy texnologiyalar roli

Oʻyin metodikasi zamonaviy texnologiyalar yordamida yanada samarali amalga oshiriladi. Elektron doskalar, kompyuterlar va smartfonlar oʻyin jarayonini boyitadi. Xususan, “Kahoot” yoki “Quizlet” kabi platformalar orqali talabalarga interaktiv vazifalar taqdim etiladi.

Xulosa. “Oʻyin orqali oʻrganish” metodikasi chet tillarini oʻrganishni yanada samarali, qiziqarli va sifatli qiladi. Ushbu usul yordamida:

TANQIDIY NAZAR, TAHLILIY TAFAKKUR VA INNOVATION G'OYALAR

- O'quvchilar qisqa vaqt ichida ko'p ma'lumot o'zlashtirishadi.
- Lug'at boyligini oshirish qiyinchiliksiz amalga oshiriladi.
- Darslar jarayonida o'quvchilarda zerikish kuzatilmaydi.

Mazkur metodika zamonaviy ta'lim muassasalarida keng qo'llanilmoqda va o'z samarasini ko'rsatmoqda. Kelajakda bu metodikaning yanada takomillashishi chet tillarni o'rganishni yangi bosqichga olib chiqishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Hasanboy Rasulov. *Ingliz tili darslarida qiziqarli o'yinlar.
URL: <https://hasanboy.uz>
2. Pedagoglar.org. *Til o'qitishda o'yin metodidan foydalanish. URL:
<https://pedagoglar.org/01/article/download/5579/5045/9934>
3. Cyberleninka.ru. *Til o'qitishda o'yin metodidan foydalanish. URL:
<https://cyberleninka.ru/article/n/til-o-qitishda-o-yin-metodidan-foydalanish/viewer>